

**Materiál vznikol v rámci projektu
„Vypracovanie metodických dokumentov a analýz
súvisiacich s prípravou a realizáciou PPP“
projekt ITMS 22220520002**

Tento projekt je realizovaný vďaka podpore Európskej únie

a v rámci Operačného programu Technická pomoc je
spolufinancovaný
z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF)

„Investícia do Vašej budúcnosti“

Ministerstvo financií SR

OSNOVA PROJEKTOVÉHO ZÁMERU PPP PROJEKTU A KRITÉRIÁ PRE JEHO VÝBER

December 2008

OBSAH:

ÚVOD	3
1. OSNOVA PROJEKTOVÉHO ZÁMERU PPP PROJEKTU	4
ZÁKLADNÝ POPIS PROJEKTU	4
ĎALŠIE ÚDAJE O PROJEKTE	5
2. KRITÉRIÁ PRE VÝBER PROJEKTOVÉHO ZÁMERU PPP PROJEKTU	7
2.1 ELIMINAČNÉ KRITÉRIA.....	7
2.1.1 Spracovanie projektového zámeru v súlade s predpísanou osnovou projektového zámeru	7
2.1.2 Poskytovanie verejnej služby	7
2.1.3 Zapojenie súkromného partnera (financovanie + výstavba + prevádzka).....	8
2.1.4 Minimálna dĺžka trvania projektu	9
2.1.5 Investičné náklady projektu.....	10
2.1.6 Inštitucionálne PPP	10
2.2 VÝBEROVÉ KRITÉRIA.....	12
2.2.1 Investičné náklady projektu.....	12
2.2.2 Možné zapojenie súkromného partnera - design	13
2.2.3 Spoločensko-ekonomický prínos.....	13
2.2.4 Forma spoplatnenia.....	14
2.3 VÁHY VÝBEROVÝCH KRITÉRIÍ	16
PRÍLOHA.....	17

Úvod

Zo zahraničných skúseností je zrejmé, že kľúčovou fázou pre každý úspešný projekt verejno-súkromného partnerstva (PPP projekt) je prípravná fáza. Bez správne uskutočnenej prípravnej fázy je prakticky vylúčený úspech PPP projektu. Vzhľadom na doterajšie skúsenosti s PPP na Slovensku, je kľúčové, aby bola najmä pri príprave prvých PPP projektov v SR využitá schéma technickej pomoci pre verejno-súkromné partnerstvá (PPP) riadená Ministerstvom financií SR (MF SR). Táto schéma umožňuje čerpanie fondov EÚ (operačný program Technická pomoc) na účely poskytovania konzultačnej a finančnej podpory subjektom verejnej správy, ktoré pripravujú PPP projekty. Tým sa vytvoria predpoklady pre úspešné pilotné PPP projekty.

Cieľom tohto metodického dokumentu je umožniť MF SR kvalifikovaným spôsobom identifikovať a vybrať projektové zámery predložené subjektami verejnej správy, ktoré majú najlepšie predpoklady pre realizáciu formou PPP. Dodržiavanie postupov uvedených v tomto dokumente je záväzná pre subjekt verejnej správy (subjekt ústrednej správy alebo subjekt územnej samosprávy podľa § 3 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z.), ktorý má záujem získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP. Tento metodický dokument je zároveň pomôckou pri vypracúvaní projektových zámerov aj pre ostatné subjekty verejnej správy, ktoré plánujú realizovať výstavbu verejnej infraštruktúry formou PPP a nemajú záujem žiadať o konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

Podmienkou pre získanie konzultačnej a finančnej podpory zo schémy technickej pomoci pre PPP je spracovanie projektového zámeru a jeho predloženie MF SR. Projektový zámer predkladá subjekt verejnej správy (predkladateľ projektového zámeru), ktorý iniciuje PPP projekt. Predkladateľ projektového zámeru bude zároveň zadávateľom PPP projektu (pozri definíciu zadávateľa v Kódexe riadenia prípravy PPP projektu). Následne MF SR vyhodnotí každý predložený projektový zámer a rozhodne o poskytnutí konzultačnej a finančnej podpory pre predkladateľa.

Nástrojom pre výber projektových zámerov MF SR sú kritériá, ktoré sa členia na eliminačné kritériá a výberové kritériá. Úlohou súboru kritérií je zabezpečiť transparentnosť výberového procesu a vybrať tie projektové zámery, ktoré majú najväčšie predpoklady pre realizáciu formou PPP. Splnenie všetkých eliminačných kritérií je podmienkou pre ďalšie hodnotenie projektového zámeru podľa výberových kritérií. Kritériá pre výber projektového zámeru reflektujú aktuálnu hospodársku situáciu, legislatívu a metodické pokyny regulujúce oblasť PPP v Slovenskej republike a taktiež na úrovni Európskej únie. V prípade zmeny regulácie a prístupu k PPP projektom (napríklad prijatie metodiky EU upravujúcej použitie prostriedkov zo štrukturálnych fondov v rámci PPP projektov) sa budú kritériá modifikovať.

MF SR poskytne predkladateľovi projektového zámeru, ktorý získava konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP, poradcu (poradenské konzorcium) a uhradí náklady na tohto poradcu. Poradca bude pre predkladateľa vykonávať poradenské činnosti v etape vypracovania štúdie realizovateľnosti (1 etapa). Po vypracovaní štúdie realizovateľnosti so záverom realizovať projekt formou PPP si zadávateľ¹ obstará poradcu na 2. etapu prípravy PPP projektu. Táto etapa zahŕňa prípravu súťažiteľného PPP projektu (2a etapa) a verejné obstarávanie súkromného partnera (vrátane dopracovania súťažných podkladov) a prípravu pri uzatváraní zmluvy (2b etapa).

MF SR uhradí náklady na poradcu vo výške 100 % celkových nákladov na poradcu v etape vypracovania štúdie realizovateľnosti (1 etapa).

Zástupcovia MF SR budú členmi riadiaceho výboru PPP projektu v 1. aj 2. etape až do uzatvorenia zmluvy so súkromným partnerom a budú kontrolovať dodržiavanie všetkých existujúcich metodických dokumentov vypracovaných MF SR a sledovať prípravu PPP projektu vo väzbe na jeho vplyv na dlh verejnej správy a deficit verejnej správy.

¹ Podľa metodického dokumentu Kódex riadenia PPP projektu (časť 2.1) zadávateľom PPP projektu je subjekt, ktorý iniciuje PPP projekt a riadi projekt počas celého procesu PPP vo všetkých jeho častiach a vždy zostáva garantom verejnej služby napriek tomu, že túto službu zabezpečuje súkromný partner. Predkladateľom projektového zámeru je zadávateľ PPP projektu, ktorý sa uchádza o konzultačnú a finančnú podporu a predložil MF SR projektový zámer.

1. Osnova projektového zámeru PPP projektu

Táto časť dokumentu obsahuje predpísanú štruktúru, v ktorej musí byť projektový zámer predložený na MF SR v prípade, že má jeho predkladateľ záujem získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

Ak má predkladateľ záujem získať podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP, musí správne vyplniť žiadosť o poskytnutie konzultačnej a finančnej podpory zo schémy technickej pomoci pre PPP, ktorá je uvedená v prílohe tohto dokumentu. K žiadosti pripojí projektový zámer, ktorý musí byť predložený v nasledovnej forme:

PROJEKTOVÝ ZÁMER

NÁZOV PROJEKTU:

PREDKLADATEĽ:

Predkladateľ uvedie svoj názov a adresu svojho sídla. Predkladateľ musí byť verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

KONTAKTNÁ OSOBA PREDKLADATEĽA:

Predkladateľ uvedie meno, priezvisko, a kontaktné telefónne číslo prípadne emailovú adresu kontaktnej osoby predkladateľa

DÁTUM:

Predkladateľ uvedie dátum vypracovania projektového zámeru.

ZÁKLADNÝ POPIS PROJEKTU

Účel projektu

Predkladateľ stručne objasní cieľ, účel projektu, t. j. aká verejná služba sa bude poskytovať prostredníctvom realizácie projektu.

Popis diela a rámcové vymedzenie poskytovaných verejných služieb

Predkladateľ stručne popíše predmet projektu – infraštruktúru (dielo), ktorá má byť vytvorená na účely poskytovania verejnej služby, miesto a spôsob ako bude projekt fungovať, a aká verejná služba sa bude na základe projektu poskytovať.

Predkladateľ zároveň uvedie, akú mieru využitia infraštruktúry predpokladá pre poskytovanie verejnej služby a akú mieru využitia infraštruktúry predpokladá pre komerčné aktivity. Predkladateľ sám navrhne merateľné kritérium, z ktorého bude zrejmé, že verejná služba má väčšinový charakter a že komerčné aktivity súkromného partnera majú iba doplnkový charakter tak ako je to pri PPP projektoch obvyklé (napr. v prípade výstavby budovy plocha v m² využívaná na poskytovanie verejnej služby a pod.).

Zapojenie súkromného partnera

Predkladateľ uvedie všetky fázy prípravy a realizácie PPP projektu, v ktorých sa uvažuje o zapojení súkromného partnera (navrhni - design, postav - build, financuj - finance, prevádzkuj – operate, resp. iné) a stručne popíše, akým spôsobom sa má súkromný partner zapojiť v každej z uvedených fáz.

Predkladateľ popíše, ako budú na súkromného partnera prenesené riziká výstavby, dostupnosti a dopytu.

Predkladateľ zároveň uvedie, či v projekte ide alebo nejde o založenie subjektu v spoločnom vlastníctve verejného a súkromného sektora alebo prevzatie kontroly nad existujúcim verejno-právnym podnikom.

Zapojenie verejného sektora

Predkladateľ uvedie, akým spôsobom sa bude podieľať na príprave projektu.

Úloha ďalších subjektov verejného sektora

Predkladateľ uvedie, ktoré ďalšie subjekty verejného sektora budú zapojené do projektu a stručne popíše, aká je úloha jednotlivých subjektov verejného sektora vo vzťahu k projektu.

ĎALŠIE ÚDAJE O PROJEKTE

Investičná hodnota projektu

Predkladateľ uvedie stručnú/hrubú kalkuláciu investičnej hodnoty PPP projektu, ktorou sa rozumie odhadovaná cena spojená sa zhotovením alebo zhodnotením diela/výstavbou, rekonštrukciou súvisiacou s projektom, vrátane zhotovenia projektovej dokumentácie a kľúčové východiská pre jej určenie. Táto čiastka neobsahuje predpokladané náklady na prevádzku a údržbu predmetu projektu. V kalkulácii investičnej hodnoty projektu uvedie predkladateľ merné ukazovatele (bm, m2, m3 a pod.) vrátane ich hodnoty v merných jednotkách a v eurách, na základe ktorých dospel k investičnej hodnote projektu. Miera podrobnosti kalkulácie musí umožňovať vyhodnotenie reálnosti výpočtu investičnej hodnoty.

V prípade, že predkladateľ navrhuje v projektovom zámere platbu za dostupnosť verejnej služby, predkladateľ priloží k projektovému zámeru aj svoj rozpočet zostavený za rok, v ktorom predkladá projektový zámer a za tri kalendárne roky, ktoré nasledujú po kalendárnom roku, v ktorom sa predkladá projektový zámer. Rozpočet musí byť znížený o prostriedky z fondov EÚ a prostriedky spolufinancovania.

Dĺžka trvania projektu

Predkladateľ uvedie odhadovanú dobu trvania zhotovenia (zhodnotenia, výstavby, rekonštrukcie) diela a plánovanú dobu, počas ktorej prenechá prevádzku diela súkromnému partnerovi.

Miera spolplatnenia projektu

Predkladateľ stručne popíše, z akých zdrojov bude súkromný partner za poskytovanie verejnej služby odmeňovaný a či bude možné v rámci projektu (v súvislosti s vybudovaným dielom) generovať ďalšie príjmy pre súkromného partnera, ktoré nebudú pochádzať priamo od užívateľov verejnej služby, ani subjektu verejnej správy. V prípade, že tieto príjmy môžu znížiť platby zadávateľa v rámci projektu, predkladateľ ich popíše a uvedie ich predpokladaný percentuálny podiel na celkových príjmoch súkromného partnera za projekt.

Predkladateľ uvedie, či v minulosti bola navrhnutá alebo prejednávaná realizácia projektu zo štátneho rozpočtu alebo iná forma realizácie projektu a s akým výsledkom.

Časový harmonogram prípravy PPP projektu

Predkladateľ uvedie stručne predpokladaný časový harmonogram s postupom jednotlivých krokov prípravy PPP projektu.

Celková pripravenosť projektu a hlavné potenciálne riziká jeho realizovateľnosti

Predkladateľ uvedie, do akej miery je projekt pripravený a či sa predpokladajú ďalšie súhlasy a procedúry, ktoré môžu mať zásadný vplyv na termíny a schopnosť dokončiť projekt a popíše, aké sú ďalšie potenciálne riziká, že projekt nebude úspešne dokončený.

Strategická priorita

V prípade, že projekt je zameraný na naplnenie jednej alebo viacerých dlhodobých vládnych priorít alebo priorít územnej samosprávy, predkladateľ uvedie ich identifikáciu a poukáže na konkrétne ciele v strategických dokumentoch vlády Slovenskej republiky alebo strategických dokumentoch územnej samosprávy, ktoré má projekt svojou realizáciou naplniť. Identifikáciu priorít sa rozumie presné znenie/citácie priority s presným označením dokumentu a jeho časti, v ktorom je priorita zadefinovaná a miesto, kde je tento dokument dostupný.

Cieľová skupina / pôsobnosť projektu

Predkladateľ uvedie, akú skupinu užívateľov ovplyvní projekt – pre akú cieľovú skupinu bude poskytovaná verejná služba a aká je územná, sociálna, ekonomická a úžitková pôsobnosť projektu.

Naplnenie legislatívy EÚ alebo SR

V prípade, že bol projekt iniciovaný na základe nutnosti naplniť niektorý právny predpis EÚ alebo SR, predkladateľ presne uvedie, ktorý predpis a jeho časť a akým spôsobom by realizácia projektu naplnila.

Ďalšie spoločensko-ekonomické prínosy

Predkladateľ popíše aké ďalšie spoločensko-ekonomické prínosy okrem hlavného účelu môže projekt prinášať pre užívateľov / verejnosť / miestne či národné hospodárstvo.

Ďalšie relevantné informácie

Predkladateľ uvedie ďalšie údaje, ktoré sú podľa jeho názoru nevyhnutné pre úspešnú prípravu a realizáciu projektu.

2. Kritériá pre výber projektového zámeru PPP projektu

2.1 Eliminačné kritériá

Podstatou eliminačných kritérií je jasne vymedziť a prefiltrovať, ktoré projektové zámery spĺňajú základné a podstatné náležitosti, ktoré sú dôležité pre posúdenie a realizovateľnosť projektového zámeru formou PPP. Projektové zámery, ktoré splnia eliminačné kritériá, budú zaradené do súboru projektov vhodných na realizáciu formou PPP. Tým sa vytvorí základ pre ďalšie hodnotenie projektových zámerov na základe výberových kritérií vzhľadom k limitovaným zdrojom zo schémy technickej pomoci pre PPP. V prípade, že eliminačné kritériá nie sú splnené, predkladateľ projektového zámeru nezíska konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP. **Eliminačné kritériá** sú:

- Spracovanie projektového zámeru v súlade s predpísanou osnovou projektového zámeru
- Poskytovanie verejnej služby
- Zapojenie súkromného partnera (financovanie + výstavba + prevádzka)
- Minimálna dĺžka trvania projektu
- Investičné náklady projektu
- Inštitucionálne PPP

V prípade, že v projektovom zámere nie sú uvedené všetky relevantné a požadované informácie potrebné pre vyhodnotenie eliminačného kritéria, toto kritérium nie je možné vyhodnotiť a preto sa toto eliminačné kritérium považuje za nesplnené.

2.1.1 Spracovanie projektového zámeru v súlade s predpísanou osnovou projektového zámeru

Projektový zámer musí byť predložený MF SR v súlade s časťou I. tohto dokumentu „Osnova projektového zámeru PPP projektu“. Cieľom tohto eliminačného kritéria je, aby predkladateľ projektového zámeru uviedol vo svojom projektovom zámere všetky požadované informácie, ktoré sú dôležité pre jeho posúdenie MF SR.

Projektový zámer, ktorý nie je predložený v súlade s Osnovou projektového zámeru PPP projektu, nespĺňa eliminačné kritérium „Spracovanie projektového zámeru v súlade s predpísanou osnovou projektového zámeru“ a jeho predkladateľ preto nemôže získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

2.1.2 Poskytovanie verejnej služby

V prípade projektového zámeru k PPP projektu, ktorého predkladateľ sa uchádza o konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP, musí ísť o poskytovanie verejného statku (služby), ktorého realizáciu má zabezpečovať subjekt verejnej správy (napr. príslušné ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, samosprávny kraj, mesto, obec, a pod.). V prípade PPP projektu subjekt verejnej správy deleguje zabezpečenie verejnej služby na základe zmluvy na súkromný subjekt. V prípade, ak bude v rámci projektu poskytovaná aj iná ako verejná služba, musí byť dodržané pravidlo, že objem poskytovanej verejnej služby je väčšinový. Komerčné aktivity súkromného partnera v rámci PPP projektu môžu mať výlučne doplnkový charakter.

Predmet projektového zámeru musí mať väčšinový charakter objednávky verejnej služby. Túto službu bude realizovať súkromný sektor alebo bude súkromný sektor zabezpečovať infraštruktúru, ktorá slúži na poskytovanie verejnej služby.

Príkladom PPP môže byť vybudovanie a prevádzka justičných areálov, v ktorých štát prevádzkuje súdnu činnosť a súkromný sektor zabezpečuje výstavbu a samotnú prevádzku budov (infraštruktúry).

Typické oblasti, v ktorých sa podľa medzinárodných skúseností koncept PPP osvedčil, sú nasledujúce:

- Doprava (napr. diaľnice, cesty, letiská, železnice);
- Spravodlivosť (napr. súdne areály, väznice);
- Kultúra (napr. výstavba, rekonštrukcia a správa kultúrnych centier);
- Zdravotníctvo (napr. výstavba, rekonštrukcia a prevádzka nemocníc);
- Sociálna starostlivosť (napr. sociálne byty, centrá sociálnej starostlivosti, iné zariadenia sociálnych služieb);
- Školstvo (napr. školy, ubytovacie zariadenia pre študentov);
- Vodné a odpadové hospodárstvo (napr. čistiarne odpadových vôd);
- Mestský a regionálny rozvoj (napr. výstavba a rekonštrukcia mestskej a regionálnej infraštruktúry);
- Obrana (napr. podporná infraštruktúra);
- Brownfield development (napr. revitalizácia znečistených a opustených objektov);
- Priemysel (napr. priemyselné parky, energetická infraštruktúra);
- Infraštruktúra pre zabezpečenie elektronických služieb verejnej správy.

Projektový zámer, ktorého predmetom nie je poskytovanie verejnej služby a ktorý nemá väčšinový charakter objednávky verejnej služby nespĺňa eliminačné kritérium „Poskytovanie verejnej služby“ a jeho predkladateľ preto nemôže získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

2.1.3 Zapojenie súkromného partnera (financovanie + výstavba + prevádzka)

Podľa definície Eurostatu sa u PPP projektov vyskytujú tri základné kategórie rizík:

- riziko výstavby
- riziko dostupnosti
- riziko dopytu

Každé z týchto rizík sa viaže na niektorú z fáz realizácie PPP projektu. Charakteristickým znakom PPP projektov je prenos rizík na súkromného partnera. Pri klasickej verejnej zákazke nesie väčšinu rizík spojených s realizáciou projektu subjekt verejnej správy. Je preto dôležité, aby bol súkromný partner schopný a ochotný na seba prevziať riziko výstavby a jedno z rizík dopytu alebo dostupnosti (pozri metodický dokument Prístup k riadeniu rizík v PPP projekte). Prenos týchto rizík je základnou podmienkou stanovenou Eurostatom pre klasifikáciu projektu mimo bilancie verejnej správy. Schéma technickej pomoci pre PPP bude podporovať práve takéto PPP projekty.

Projekty, ktoré budú vybrané pre konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP, sú vo všeobecne používanej terminológii PPP projektov označované minimálne ako B.F.O.² Fázy podstatné pre toto kritérium sa dajú stručne popísať nasledovne:

- **Zhotovenie alebo zhodnotenie diela/výstavba, rekonštrukcia** - súkromný partner na vlastné náklady a na vlastné riziko zhotoví predmet projektu (zrealizuje výstavbu, rekonštrukciu, zhotoví alebo zhodnotí dielo, prípadne zabezpečí potrebnú projektovú dokumentáciu). Základnou charakteristikou tejto fázy je podmienka, aby riziká (resp. ich podstatnú časť) s ňou spojené prebral súkromný partner, ktorý výstavbu, rekonštrukciu, zhotovenie alebo zhodnotenie diela realizuje. Ide napr. o riziká spojené so získaním stavebných povolení, riziko predraženia stavby, riziko neskorého dokončenia stavby a pod.

² V priebehu vývoja PPP projektov došlo ku zvykovému ustáleniu skratiek vzťahujúcich sa k forme zapojenia súkromného partnera. Komplexný PPP projekt potom môže byť popísaný skratkou D.B.F.O/M.T. Každé z písmen znamená účasť na určitej fáze:

D – Design: Projekt, design, návrh a príprava projektu

B – Build: Výstavba alebo zhotovenie diela/predmetu projektu

F – Finance: Financovanie zo zdrojov súkromného partnera, alebo jeho prostredníctvom

O/M – Operate/Maintain: Prevádzka/údržba, operačná fáza projektu realizovaná súkromným partnerom

T – transfer: Prevod diela/predmetnej infraštruktúry na verejný sektor po ukončení projektu

- **Financovanie** - súkromný partner zabezpečí pre realizáciu projektu potrebné finančné prostriedky z vlastných zdrojov (vložený vlastný kapitál) i z cudzích zdrojov (úvery prípadne dotácie; tým nie je dotknutá možnosť získania zdrojov zo štrukturálnych fondov EÚ). V prípade, ak by mal financovať projekt subjekt verejnej správy, neuplatnil by sa jeden zo základných znakov PPP projektov, prenos rizík. Ak je totiž projekt financovaný z verejných prostriedkov, v prípade problémov projektu je priamo ohrozený vklad subjektu verejnej správy. Preto MF SR podporí prostredníctvom schémy technickej pomoci pre PPP len taký projektový zámer, v ktorom súkromný partner v plnej miere (100 %) zabezpečuje financovanie výstavby infraštruktúry. Tým nie je dotknutá možnosť subjektu verejnej správy vložiť do projektu aktívum vo vlastníctve subjektu verejnej správy (nehnuteľnosť, hnuťelný majetok a nehmotný majetok).
- **Prevádzkovanie** - súkromný partner bude počas vopred stanoveného obdobia prevádzkovať predmet projektu v dohodnutom štandarde, poskytovať s ním spojené služby, zabezpečovať jeho fungovanie a spravovať ho tak, aby po ukončení zmluvného vzťahu so zadávateľom mohol predmet odovzdať v primeranom stave subjektu verejnej správy. K tejto fáze projektu sa vzťahuje riziko dopytu alebo dostupnosti. Ide o riziká, ktoré musí vo významnej miere prebrať súkromný sektor, aby mohol predkladateľ projektového zámeru získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

Na účely výberu vhodných projektov je nutné, aby existovala možnosť preniesť na súkromného partnera riziká spojené s výstavbou diela a predovšetkým ich efektívne prepojiť s fázou prevádzky diela. To znamená, že súkromný partner na seba môže v prevádzkovej fáze prevziať riziko dopytu, alebo aspoň v rozhodujúcej miere niesť riziko dostupnosti diela pre jeho užívateľov.

Projektový zámer, v ktorom súkromný partner nie je v rozhodujúcej miere zodpovedný za výstavbu, financovanie a prevádzku predmetu projektu a v ktorom sa v rozhodujúcej miere neprenáša na súkromného partnera riziko výstavby a riziko dostupnosti alebo dopytu, nespĺňa eliminačné kritérium „Možné zapojenie súkromného partnera“ a jeho predkladateľ preto nemôže získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

Projekty, v ktorých ide o samostatnú výstavbu (napr. verejná zákazka na výstavbu dopravného mostu bez povinnosti ho naďalej udržiavať), alebo o samostatnú prevádzku (zákazka na údržbu už existujúceho objektu štátnej administratívnej budovy bez nutnosti túto stavbu podstatným spôsobom technicky zhodnotiť) nie sú PPP projekty v rámci definície schémy technickej pomoci pre PPP (integrované partnerstvá), pretože neumožňujú efektívny prenos rizík spojených s projektom na súkromného partnera.

2.1.4 Minimálna dĺžka trvania projektu

Pre realizáciu formou PPP sú vhodné projekty s dlhodobým časovým horizontom. V prípade PPP projektu je potrebné, aby z prevádzkových výnosov súkromného partnera bola splácaná prvotná investícia. Preto celková doba prevádzkovania infraštruktúry a poskytovania verejnej služby musí presahovať dobu budovania (akvizície) investície. V oblastiach, v ktorých sa PPP väčšinou uplatňuje (veľký objem investície, dlhodobé splácanie), je vhodné uvažovať o dlhšom horizonte, rádovo niekoľko desiatok rokov. Týmto obdobím sa rozumie minimálne obdobie „použitelnosti“ investície, v ktorom môže súkromný partner inkasovať platbu za službu. Do tohto obdobia je možné zahrnúť i obnovu investície (napr. nové vybavenie administratívnej budovy). Toto kritérium teda slúži na vylúčenie projektov založených na krátkodobých zmluvných vzťahoch.

Projektový zámer, v ktorom súkromný partner neposkytuje verejnú službu najmenej 10 rokov (prevádzka), nespĺňa eliminačné kritérium „Minimálna dĺžka trvania projektu“ a jeho predkladateľ preto nemôže získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

U väčšiny PPP projektov doteraz realizovaných v zahraničí nie je prevádzková fáza PPP projektu (poskytovanie verejnej služby) kratšia ako 10-15 rokov, pretože kratší čas by neumožňoval splatiť iniciálny vklad súkromného partnera do projektu, alebo by viedol k veľmi agresívnemu systému splácania infraštruktúry formou poplatkov za dostupnosť.

2.1.5 Investičné náklady projektu

Vzhľadom na proces prípravy PPP projektu spojený taktiež s dodatočnými nákladmi verejného i súkromného sektora sa pri malom rozsahu projektu nemôžu dostatočne prejavíť úspory z efektivity zapojenia súkromného partnera. Výhody konceptu PPP sa začínajú uplatňovať pri určitom minimálnom investičnom rozsahu projektu. Ak je projekt príliš malý, náklady na jeho prípravu môžu prevýšiť úspory a celkový efekt PPP bude negatívny. S rastúcou investičnou hodnotou PPP projektu zároveň rastie záujem súkromného sektora o realizáciu týchto projektov.

Ďalším dôvodom pre nastavenie tohto kritéria je skutočnosť, že náklady na prípravu štúdie realizovateľnosti projektu menšieho rozsahu nie sú pre zadávateľa takou finančnou záťažou, aby bolo potrebné čerpanie podpory zo schémy technickej pomoci pre PPP.

Z uvedených dôvodov bude schéma technickej pomoci pre PPP podporovať také PPP projekty, ktorých investičná hodnota je najmenej 15 mil. EUR (bez DPH). Za predpokladu, že sa spolu s rizikom výstavby prenáša aj riziko dostupnosti, hodnota investičných nákladov nesmie presiahnuť 10-násobok výdavkov rozpočtu predkladateľa zostaveného za kalendárny rok, v ktorom sa projektový zámer predkladá MF SR a v ďalších troch kalendárnych rokoch nasledujúcich po tomto kalendárnom roku.

PPP projekty, ktorých príprava je podporená zo schémy technickej pomoci pre PPP, musia byť dostatočne robustné tak, aby sa mohli prejavíť úspory z rozsahu vo fáze ich prípravy, ako aj vo fáze prevádzky.

V zahraničí sa formou PPP realizuje veľká škála projektov, ktoré by sa mohli javiť ako rozsahom malé, napríklad rekonštrukcia a prevádzka školy. V takýchto prípadoch však dochádza ku zvýšeniu rozsahu projektu zlúčením podobných zákaziek. Súkromný partner potom vykonáva rekonštrukciu a prevádzku všetkých základných škôl v danom regióne, výstavbu a údržbu niekoľkých hasičských staníc v okrese/kraji a pod.

Projektový zámer, v ktorom predpokladaná hodnota investičných nákladov projektu je menej ako 15 mil. EUR (bez DPH), nespĺňa eliminačné kritérium „Investičné náklady projektu“ a jeho predkladateľ preto nemôže získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

Ak predkladateľ umelo navýši odhadované investičné náklady s cieľom splniť eliminačné kritérium investičných nákladov, pričom táto skutočnosť bude zrejmá z priloženej kalkulácie, MF SR takýto projektový zámer vylúči.

Projektový zámer, v ktorom predpokladaná hodnota investičných nákladov projektu presahuje 10-násobok rozpočtových výdavkov predkladateľa za rok, v ktorom sa projektový zámer predkladá a za 3 kalendárne roky, ktoré bezprostredne nasledujú po kalendárnom roku, v ktorom sa projektový zámer predkladá, a v ktorom sa predpokladá, že na súkromného partnera nie je v plnej miere prenesené riziko dopytu, nespĺňa eliminačné kritérium „Investičné náklady projektu“ a jeho predkladateľ preto nemôže získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

2.1.6 Inštitucionálne PPP

Zelená kniha o partnerstve verejného a súkromného sektora a práve Spoločenstva o verejných zákazkách a koncesiách (dokument vypracovaný Európskou komisiou na účely preverenia možnosti návrhu smernice týkajúcej sa jednotnej regulácie koncesií a iných foriem verejno-súkromného partnerstva) upravuje tzv. inštitucionálne PPP (joint-ventures). V zmysle tejto knihy inštitucionálne PPP znamená založenie subjektu, ktorý je spoločne ovládaný verejným a súkromným partnerom. Úlohou spoločného subjektu je zabezpečiť dodávku práce alebo služieb v prospech verejnosti. V zahraničí subjekty verejnej správy využívajú túto možnosť najmä v oblasti správy verejných služieb na miestnej úrovni (vodné hospodárstvo, odvoz komunálneho odpadu, atď.).

Existujú dva základné spôsoby vzniku inštitucionálneho PPP:

- založenie subjektu v spoločnom vlastníctve verejného a súkromného sektora;
- prevzatie kontroly nad existujúcim verejno-právnym podnikom.

Príprava takýchto PPP projektov nebude podporená zo schémy technickej pomoci pre PPP vzhľadom na obmedzenie možného prenosu rizík na súkromného partnera. Inštitucionálne PPP nespĺňajú základné charakteristiky tzv. „čistých PPP projektov“, t. j. nemôže dôjsť k prenosu rizika na súkromného partnera, ale k spoločnému zdieľaniu všetkých rizík verejným aj súkromným partnerom.

V prípade, že mesto založí akciovú spoločnosť a vloží do nej infraštruktúru/pozemky, ktoré sa majú stať súčasťou projektu a súkromný partner vstúpi do akciovej spoločnosti a vybuduje a prevádzkuje infraštruktúru, ide o inštitucionálne PPP. V tomto prípade nie je možné preniesť riziká na súkromného partnera, pretože neúspechom projektu je priamo ovplyvnený verejný sektor ako akcionár v akciovej spoločnosti.

Projektový zámer, v ktorom dochádza k založeniu subjektu v spoločnom vlastníctve verejného a súkromného sektora alebo k prevzatiu kontroly nad existujúcim verejnoprávnym podnikom, nespĺňa eliminačné kritérium „Inštitucionálne PPP“ a jeho predkladateľ preto nemôže získať konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP.

2.2 Výberové kritéria

Úlohou súboru výberových kritérií je predovšetkým vybrať pre podporu tie projektové zámery, ktoré získajú najvyššie bodové ohodnotenie v rámci procesu hodnotenia. Vzhľadom na obmedzené finančné zdroje na poskytovanie konzultačnej a finančnej podpory nie je totiž možné podporiť všetky projektové zámery, ktoré splnia eliminačné kritériá a preto výberové kritériá slúžia na prioritizáciu tých projektových zámerov, ktorých realizácia vytvára najväčšie predpoklady dosiahnuť hodnotu za peniaze. Pre výber projektových zámerov, ktorých predkladatelia získajú konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre PPP, sa použijú nasledovné kritéria:

- Investičné náklady projektu
- Možné zapojenie súkromného partnera - design
- Spoločensko-ekonomický prínos
- Forma spolpatnenia

2.2.1 Investičné náklady projektu

Úlohou tohto kritéria je prioritizovať nákladovo náročnejšie PPP projekty, pretože s výškou objemu investície rastú pozitívne aj efekty PPP a zároveň poskytnúť podporu väčšiemu počtu projektov vzhľadom na obmedzené finančné zdroje určené na poskytovanie konzultačnej a finančnej podpory.

Projektové zámery sú na účely tohto kritéria rozdelené do šiestich hlavných kategórií odvíjajúcich sa od ich približnej investičnej hodnoty (bez DPH):

- 15 000 000 EUR – 30 000 000 EUR
- 30 000 001 EUR – 60 000 000 EUR
- 60 000 001 EUR – 90 000 000 EUR
- 90 000 001 EUR – 120 000 000 EUR
- 120 000 001 EUR – 150 000 000 EUR
- nad 150 000 000 EUR .

PPP projekty umožňujú verejnému sektoru prístup k dodatočným zdrojom kapitálu a tým môže verejný sektor implementovať dôležité projekty skôr, pretože nemusí čakať na zdroje z rozpočtu verejnej správy. Cieľom schémy technickej pomoci pre PPP je stimulovať a podporovať získanie dodatočných súkromných zdrojov, ktoré by spolu s verejnými zdrojmi vytvorili väčší priestor pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb, a to pri dodržaní obozretnej rozpočtovej politiky, bez jednorazových vysokých investičných dopadov na schodok rozpočtu verejnej správy, v súlade s pravidlami EÚ. Finančné zdroje schémy technickej pomoci pre PPP sú limitované a preto je cieľom MF SR použiť tieto zdroje najmä na stredne veľké investičné projekty, a na väčší počet takýchto projektov. Podpora projektov obrovského rozsahu by zabránila realizácii viacerých projektov najmä na úrovni samospráv, pretože samotné náklady na prípravu štúdie realizovateľnosti investične mimoriadne náročných projektov by vyčerpali podstatnú časť rozpočtu na túto aktivitu.

Úspešnosť PPP projektov vo veľkej miere závisí od konkurencie súkromných záujemcov o tieto projekty. Zo skúseností zo zahraničia vyplýva, že s rastúcou investičnou hodnotou projektu rastie miera konkurencie investorov s adekvátnym know - how, t. j. skúsenosťou s realizáciou PPP projektov. Z hľadiska investičnej veľkosti sa PPP projekty členia na malé, stredné a veľké. Zo skúseností zo zahraničia vyplýva, že malými PPP projektmi sú projekty s investičnou hodnotou nižšou ako 15 mil. EUR, stredne veľké od 15 mil. EUR do 120 mil. EUR a veľké nad 120 mil. EUR. V súlade s týmito skúsenosťami boli zostavené hodnoty intervalov investičných nákladov.

Najvyšším počtom bodov je hodnotený projektový zámer s investičnými nákladmi 60 mil. EUR – 90 mil. EUR.

2.2.2 Možné zapojenie súkromného partnera - design

Prioritne zvýhodnené sú tie projektové zámery, ktoré predpokladajú realizáciu PPP projektu jedným súkromným partnerom (*navrhni - design, postav - build, financuj - finance, prevádzkuj – operate, resp. iné*) vzhľadom na možné synergické efekty, ktoré môžu priniesť väčšiu efektivitu, úsporu nákladov a dodatočnú hodnotu za peniaze v porovnaní s realizáciou jednotlivých fáz odlišnými subjektami.

Súkromný partner môže byť do prípravy PPP projektu fakticky zapojený už od počiatku a jeho úlohou môže byť aj vypracovávanie projektu na úrovni plánovania, prípravy projektovej dokumentácie a celkového konceptu projektu. V zahraničí je táto fáza označovaná súhrnne ako „**design**“. Tým sa zabezpečí optimalizácia zapojenia súkromného sektora do PPP projektu, vzhľadom na to, že súkromný partner bude prinášať svoje know-how a navrhovať infraštruktúru (dielo) tak, aby jej prevádzka bola čo najefektívnejšia.

V prípadoch, keď súkromný partner musí realizovať projekt podľa už vypracovaného návrhu zadávateľa, je obmedzený jeho potenciál pre zefektívňovanie prevádzky. Súkromný partner môže mať v takomto prípade výhrady k prevzatíu niektorých rizík spojených s výstavbou. Preto budú zvýhodnené tie projektové zámery, v ktorých sa predpokladá účasť súkromného partnera už vo fáze plánovania, návrhu projektu (designu) .

Vyšším počtom bodov je hodnotený projektový zámer, v ktorom sa navrhuje, aby súkromný partner bol zapojený už do designu v PPP projekte.

2.2.3 Spoločensko-ekonomický prínos

Úlohou tohto kritéria je zvýhodniť tie projekty, ktorých realizácia bude mať väčší spoločensko-ekonomický prínos.

Kritérium Spoločensko-ekonomický prínos sa skladá z niekoľkých podkritérií:

- Strategická priorita
- Cieľová skupina (pôsobnosť projektu)
- Ďalšie spoločensko-ekonomické prínosy
- Naplnenie legislatívy EÚ a SR

Strategická priorita - priorita je priradená projektovým zámerom predstavujúcim významnú investíciu, ktorá svojou realizáciou podporí dlhodobé strategické priority vlády SR obsiahnuté v Programovom vyhlásení vlády SR a v iných materiáloch vlády SR (strategické materiály, akčné plány a pod.) alebo strategické priority územnej samosprávy (napr. plány hospodárskeho a sociálneho rozvoja).

Cieľová skupina (pôsobnosť projektu) - úlohou tohto podkritéria je **zvýhodniť projekty, ktorých** projektové zámery na účely tohto kritéria spadajú do troch základných kategórií:

- celoštátna (napr. výstavba a prevádzka diaľnice vedúcej zo severu na juh cez územie štátu);
- krajská (napr. výstavba a prevádzka krajského súdu);
- miestna (napr. výstavba a prevádzka mestského kultúrneho a kongresového centra).

Ďalšie spoločensko-ekonomické prínosy - ďalšie spoločensko-ekonomické výhody sú chápané v zmysle zlepšenia situácie v danom regióne (štáte, kraji, meste) zo spoločenského aj ekonomického hľadiska. Týmito prínosmi môžu byť napríklad:

- Rast zamestnanosti
- Rast životnej úrovne
- Zlepšenie celkovej kvality služieb obyvateľstvu
- Možnosti pre príliv zahraničných investícií vo vzťahu k projektu
- Rýchlejší rozvoj podnikateľského prostredia vzhľadom na novú infraštruktúru
- Celkové posilnenie ekonomického rozvoja regiónu
- Zrýchlenie vedeckého rozvoja
- Spoločenská/vedecká prestíž štátu/regiónu

Naplnenie legislatívy EÚ a SR - úlohou tohto podkritéria je priradiť vyššiu prioritu projektovým zámerom, ktorých cieľom (či už hlavným alebo vedľajším) je splnenie úlohy vyplývajúcej z konkrétnej legislatívnej normy EÚ alebo SR.

Príkladom je smernica EÚ požadujúca minimálnu kvalitu odpadových vôd, na základe ktorej je nutné vystavať a dať do prevádzky čistiarne odpadovej vody k určitému dátumu. Ďalším príkladom môže byť inštalácia a prevádzka bezpečnostných systémov v 12 gréckych prístavných mestách na účely naplnenia medzinárodných a európskych bezpečnostných štandardov a regulácií. V Českej republike napr. zákon ukladá zriadenie krajských súdov v každom kraji podľa novej krajskej štruktúry. Preto bol iniciovaný PPP projekt výstavby justičných areálov v Ústí nad Labem a v Karlových Varoch.

Vyšším počtom bodov je hodnotený projektový zámer, ktorý svojou realizáciou podporí dlhodobé strategické plány vlády SR alebo priority územnej samosprávy, z ktorého bude mať úžitok väčšia cieľová skupina užívateľov, ktorý zlepši situáciu v danom regióne zo spoločenského aj ekonomického hľadiska alebo naplní úlohy vyplývajúce z konkrétnej legislatívy EÚ a SR.

2.2.4 Forma spoplatnenia

Pre realizáciu projektu formou PPP je nutné, aby výška platieb, ktoré súkromný partner získa od užívateľov alebo od verejného partnera, bola odvodená od kvality poskytovaných služieb. Z tohto dôvodu však musí existovať mechanizmus objektívneho merania výkonov súkromného partnera pri poskytovaní verejnej služby. Priame platby súkromnému partnerovi od koncových užívateľov sú pritom najobjektívnejším meradlom. Tam, kde je nutné použiť tieňové platby alebo platbu za dostupnosť diela/služby, je treba zväžiť, či existuje možnosť kvantitatívne špecifikovať očakávaný výstup súkromného partnera a premietnuť ho do platobného mechanizmu.

Zároveň realizáciou PPP projektov, v ktorých súkromný partner vyberá poplatky za verejnú službu od koncových užívateľov, sa minimalizujú možné dopady takýchto projektov na rozpočet verejnej správy.

Na účely hodnotenia tohto kritéria sa rozlišujú nasledovné formy spoplatnenia poskytovanej verejnej služby:

- **Úplné priame spoplatnenie užívateľov (na báze dopytu)** (koncesia) – súkromný partner (koncesionár) priamo spoplatňuje a vyberá poplatky od užívateľov a z tohto dôvodu verejný partner nie je vôbec zaťažovaný platbami pre súkromného partnera za poskytovanie verejnej služby. Súkromný partner v tomto prípade nesie riziko dopytu po verejnej službe.
- **Čiastočné spoplatnenie užívateľov** (koncesia) – alternatíva, v ktorej časť poplatkov vyberá súkromný partner od užívateľov za poskytovanie verejnej služby a časť poplatkov hradí verejný partner súkromnému partnerovi z vlastných zdrojov. Súkromný partner tak vyberá poplatok za dopyt od užívateľov, ktorý čiastočne pokrýva jeho náklady. Príkladom môže byť projekt výstavby a prevádzky regionálneho kultúrneho centra, v ktorom síce koncový užívateľ hradí formou vstupného časť nákladov

na výstavbu a prevádzku, avšak je potrebné, aby bola prevádzka, ale aj náklady na výstavbu kultúrneho centra dotované aj z verejných prostriedkov.

- **Nepriame spoplatnenie / tieňové mýto alebo platba za dostupnosť** – verejný partner platí súkromnému partnerovi platby v závislosti od počtu užívateľov (tieňové mýto) alebo nezávisle od počtu užívateľov (platba za dostupnosť). V prípade platby za dostupnosť sa platí za to, že daná služba je dostupná v požadovanej kvalite. V tomto modeli súkromnému partnerovi platí výlučne verejný partner zo svojho rozpočtu (súkromný partner nesie riziko dopytu (tieňové mýto) alebo riziko dostupnosti (platba za dostupnosť)).

Vyšším počtom bodov je hodnotený projektový zámer, v ktorom sa predpokladá výber poplatkov za verejnú službu súkromným partnerom od užívateľov (projekt je samosplateľný), pričom priorita je zoradená od priameho spoplatnenia (najvyššia priorita) po nepriame spoplatnenie (najnižšia priorita).

2.3 Váhy výberových kritérií

Výberové kritérium	Počet bodov (maximum na projekt)	Komentár
Investičné náklady projektu	20,0	Jedno z nasledujúcich
<i>nad 150 mil. EUR</i>	<i>5,0</i>	
<i>120 mil. EUR - 150 mil. EUR</i>	<i>10,0</i>	
<i>90 mil. EUR - 120 mil. EUR</i>	<i>15,0</i>	
<i>60 mil. EUR - 90 mil. EUR</i>	<i>20,0</i>	
<i>30 mil. EUR - 60 mil. EUR</i>	<i>15,0</i>	
<i>15 mil. EUR - 30 mil. EUR</i>	<i>10,0</i>	
Možné zapojenie súkromného partnera - design	5,0	
Spoločensko-ekonomický prínos	55,0	Členené na 4 podkritéria, ktorých suma je 100%
Strategická priorita	10,0	
Cieľová skupina (pôsobnosť projektu)	20,0	Jedno z nasledujúcich
<i>Celoštátna</i>	<i>20,0</i>	
<i>Krajská</i>	<i>10,0</i>	
<i>Miestna</i>	<i>5,0</i>	
Ďalšie spoločensko-ekonomické prínosy	0 až 15	Posúdenie MF SR na základe popisu
Naplnenie legislatívy EÚ a SR	10,0	
Forma spoplatnenia	20,0	Jedno z nasledujúcich
<i>Úplné priame spoplatnenie užívateľov</i>	<i>20,0</i>	
<i>Čiastočné spoplatnenie užívateľov</i>	<i>10,0</i>	
<i>Nepriame spoplatnenie</i>	<i>0,0</i>	

Príloha

Žiadosť o konzultačnú a finančnú podporu zo schémy technickej pomoci pre verejno-súkromné partnerstvá (PPP)
--

Evidenčné číslo

Predkladateľ: (názov žiadateľa alebo názov organizácie, adresa, kontaktné údaje)

--

žiada Ministerstvo financií Slovenskej republiky o podporu zo schémy technickej pomoci pre verejno-súkromné partnerstvá (PPP) pre vykonanie štúdie realizovateľnosti pre projekt,

Názov Projektu:

--

za účelom podrobného preskúmania možnosti realizovať daný projekt formou PPP. Táto žiadosť sa vzťahuje špecificky na podporu štúdie realizovateľnosti, vzhľadom na fakt, že ďalšie fázy projektu závisia od jej výsledku.

Štatutárny zástupca: (titul, meno, priezvisko, funkcia, kontaktné údaje)

--

svojím podpisom vyhlasuje, že:

- a) údaje v prílohe sú správne, úplné a pravdivé,
- b) sú mi známe podmienky poskytovania podpory a som si vedomý požiadaviek vzťahujúcich sa na jej poskytnutie,
- c) poskytnem ďalšie požadované dokumenty, doklady a informácie, ktoré sú potrebné na posúdenie oprávnenosti žiadosti.

Príloha:
Projektový zámer

V dňa

.....
Podpis a pečiatka